

21.5.2026

Puolustuspoliittinen osasto

Puolustusvoimien osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen pysyvän laivasto-osaston SNMG1:n tehtäviin vuonna 2027

Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävät ovat tärkeä osa Naton perusajatusta, jonka mukaan kaikki liittolaiset valmistautuvat tukemaan toisiaan pelotteen ja puolustuksen toteutuksessa koko liittokunnan alueella. Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien tavoitteena on osoittaa valmiutta ja puolustuskykyä sekä liittolaisten keskinäistä solidaarisuutta, jaettua vastuunkantoa ja yhtenäisyyttä. Pelotetta ylläpidetään, kehitetään ja osoitetaan säännöllisellä harjoittelulla, yhteisellä operoinnilla ja läsnäololla. Venäjän hyökkäyssota ja sen johdosta Euroopan turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos on korostanut Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien merkitystä, ja läsnäoloa on lisätty itäisen sivustan jäsenmaissa.

Naton rauhan ajan tehtäviä toteutetaan eteentyönnettyillä maavoimajoukoilla (Forward Land Forces), pysyvillä merivoimaosastoilla (The Standing Naval Forces), ilmavalvonnan päivystystoiminnalla (Air Policing), rauhan ajan tehostetulla ilmapuolustuksella (Air Shielding), Naton nopean toiminnan joukoilla (Allied Reaction Force) sekä erillisillä valvontaja valmiustoimilla (enhanced Vigilance Activity). Naton jäsenmaiden näihin tehtäviin osoittamat joukot ovat suoraan Naton johdossa (Transfer of Authority).

Puolustusvoimat osallistuu Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin. Ilmavoimat osallistui jo vuonna 2023 Naton Vilnan huippukokouksen suojaamistehtäviin. Varsinainen osallistuminen käynnistyi vuonna 2024, jolloin Puolustusvoimat lähetti aluksen Naton miinantorjuntaosastoon Itämerelle sekä hävittäjäosaston Naton Air Shielding -tehtävään Romaniassa, Bulgariassa ja Mustallamerellä. Vuoden 2025 aikana Puolustusvoimat on osallistunut Naton ilmavalvonnan päivystystoimintaan Islannissa ja pysyvien merivoimaosastojen toimintaan Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Vuoden 2026 osalta Puolustusvoimat jatkaa osallistumista merivoimaosastojen toimintaan. Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistumisesta on tullut osa normaalia Puolustusvoimien toimintaa.

Naton pysyvät merivoimaosastot muodostavat liittokunnan merellisten suorituskykyjen ytimen ja mahdollistavat liittokunnalle jatkuvan, uskottavan ja joustavan kyvykkyyden, joka on tarvittaessa otettavissa käyttöön nopeasti mahdollisissa kriisitilanteissa tai jännitteiden lisääntyessä. Naton pysyvät merivoimaosastot koostuvat neljästä osastosta. Natolla on kaksi pysyvää laivasto-osastoa (Standing NATO Maritime Groups, SNMG1 ja 2) ja kaksi pysyvää miinantorjuntaosastoa (Standing NATO Mine Countermeasures Groups, SNMCMG 1 ja 2), joita voidaan käyttää nopeasti eri kriisitilanteissa. Pysyvät merivoimaosastot ovat liittokunnan merivoimajohtoportaan (Allied Maritime Command) johdossa ja käytettävissä Naton neuvoston päätösten mukaisesti kaikkiin Naton tehtäviin harjoituksista operaatioihin liittokunnan koko merellisellä vastuualueella. Liittokunnan merellinen vastuualue kattaa Atlantin valtameren, Itämeren, Pohjanmeren, Välimeren ja Mustanmeren alueet. Tällä hetkellä pysyvät laivasto-osastot eivät ole osa Naton nopean toiminnan joukkoja, mutta ne voidaan Naton neuvoston päätöksellä liittää osaksi niitä.

Aseellisen hyökkäyksen kohteeksi joutuneella valtiolla on Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan (SopS 1/1956) 51 artiklan mukaisesti oikeus erilliseen tai yhteiseen puolustukseen. Naton jäsenvaltiot ovat Pohjois-Atlantin sopimuksen 5 artiklan mukaisesti sitoutuneet yhteiseen puolustukseen, jossa aseellinen hyökkäys yhtä jäsenvaltiota kohtaan

21.5.2026

Puolustuspoliittinen osasto

katsotaan hyökkäykseksi kaikkia kohtaan. Naton pelote- ja puolustus on suunniteltu siten, että Naton johdossa olevat joukot voivat tarvittaessa osallistua liittolaisten alueen puolustamiseen. Tällöin Naton Euroopan-joukkojen-komentaja on vastuussa kaikkien sotilaallisten toimenpiteiden toteuttamisesta, Naton neuvoston hyväksymissä rajoissa, jotka ovat tarpeen turvallisuuden säilyttämiseksi tai palauttamiseksi Naton alueella. Tällaisissa tilanteissa olisi mahdollista, että Naton pysyvät merivoimaosastot siirtyisivät Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtävien toimeenpanosta liittolaisen alueen puolustamiseen. Tämä koskisi myös suomalaisia Naton pysyvissä merivoimaosastoissa olevia aluksia sekä henkilöstöä.

Suomen lähestymistapa Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistumiseksi

Osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin kuuluu liittolaisten toimintaan ja on tärkeä osa Suomen toimintaprofiilia Naton jäsenmaana. Suomelle on tärkeää osoittaa konkreettisesti sitoutumista ja vastuunkantoa liittokunnan pelotteesta ja puolustuksesta 360 asteen ajattelutavan mukaisesti koko liittokunnan alueella. Tehtäviin osallistuminen on osa liittokunnan taakanjakoa, ja on erittäin tärkeää osoittaa sitoutumista Euroopan pelotteen ja puolustuksen vahvistamiseen myös transatlanttisten suhteiden vahvistamisen näkökulmasta.

Liittolaisten aktiivinen osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin viestii yhtenäisyydestä ja vahvistaa pelotetta. Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osallistuminen tulee nähdä osana normaalia liittolaismaan toimintaa, jossa sotilaallisia voimavaroja asetetaan liittokunnan pelotteen ja puolustuksen käyttöön. Samalla osallistumisella on vaikutuksia myös Suomen kansainvälisten suhteiden sekä ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisten kumppanuuksien näkökulmasta. Osallistuminen Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin on yksi tavoista, jolla Suomi tukee liittokunnan toimia euroatlanttisen turvallisuusympäristön vahvistamiseksi.

Osallistuminen laivasto-osaston ja miinantorjuntaosaston tehtäviin ensisijaisesti Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla on osoitus vastuunkannosta etenkin lähialueemme turvallisuudesta. Suomi on johdonmukaisesti korostanut Nato-jäsenyytemme lisäävän Itämeren alueen vakautta. Itämeren alueen turvallisuustilanne on korostunut Venäjän lisääntyneiden hybriditoimien myötä. Venäjän vihamielisten toimien arvioidaan jatkuvan alueella myös tulevaisuudessa, ml. tilanteessa, jossa Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa päättyisi. Venäjän käyttämä varjolaivasto tuo alueelle moninaisia riskejä. Tarve vastetoimille muun muassa kriittisen infrastruktuurin turvaamiseksi Suomen lähialueilla tulee näin todennäköisesti korostumaan myös jatkossa. Suomi on ollut aktiivinen uhkiin vastaamisessa sekä osallistumalla Naton rauhan ajan tehtäviin että toimimalla aloitteellisesti yhdessä Itämeren Nato-liittolaisten kanssa. Osallistuminen vuonna 2027 jatkaisi edeltävien vuosien osallistumista Naton pysyvien merivoimaosastojen toimintaan ja osoittaisi näin Suomen pitkäjänteisen sitoutumisen liittokunnan yhteisiin toimiin lähialueen turvallisuusympäristön vahvistamiseksi sekä toisi esiin Suomen aloitteellista roolia Itämeren alueen turvallisuuden takaamisessa.

Puolustusvoimien osallistumisen keskeinen sisältö ja tavoitteet

Puolustusvoimien on tarkoitus osallistua Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen pysyvän laivasto-osaston SNMG1:n tehtäviin Naton merellisellä vastuualueella yhteensä enintään 40 henkilöllä vuonna 2027. Tämä sisältää osallistumisen osaston tehtäviin sen aluksilla enintään

21.5.2026

Puolustuspoliittinen osasto

viidellä sotilaalla vuoden 2027 aikana sekä mahdollisen osallistumisen Hamina-luokan aluksella noin 30 sotilaalla enintään kuukauden ajan vuoden 2027 aikana.

Naton pysyvän laivasto-osaston SNMG1:n keskeisin tehtävä on osoittaa valmiutta, jolla tuetaan Naton pelotteen ja puolustuksen toimeenpanoa, sekä osallistua merivalvontaan ja tiedusteluun. SNMG1:lle laaditaan liittokunnan merivoimajohtoportaan komentajan vahvistama toimintasuunnitelma, jonka mukaisesti osasto operoi vuoronsa aikana. Osasto vastaa ensisijaisesti strategisesti tärkeiden merireittien valvonnasta ja suojaamisesta Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Osaston pysyvät tehtävät sisältävät tavanomaisia rauhanaikaisia alusten toimia, joilla Nato osoittaa valmiuttaan, lisää pelotettaan ja harjoituttaa joukkojaan yhdessä.

SNMG1-osaston normaaliajan toiminta koostuu toiminta-alueen operatiivisten tehtävien toimeenpanosta, Naton ja liittolaisten kansallisista harjoituksista sekä näiden väliin jäävistä satama- ja huoltojaksoista. Satamajaksojen aikana järjestetään esimerkiksi tapahtumia tai vastaanottoja, joista viestitään suunnitelman mukaisesti. Alukset tukeutuvat sekä Naton- että kansalliseen huoltojärjestelmään. Osastoa johtaa johtolukselta liittokunnan merivoimajohtoportaan komentajan tehtävään nimeämä komentaja tukenaan esikunta.

Puolustusvoimat osallistuisi SNMG1:n toimintaan asettamalla sen aluksille enintään viisi sotilasta joko pitkäkestoiseen (6 kuukautta) tai lyhytkestoiseen palvelukseen (1 kuukausi) vuoden 2027 aikana. Tämä mahdollistaa alusosaston toimintaan osallistumisen lisäksi muun muassa Pohjanmaa-luokan aluksen käyttöönottoprojektin tukemisen sekä kansallisen osallistumisen joustavan yhteensovittamisen. Tarkka ajankohta sotilaiden asettamisesta osaston aluksille riippuu alusosaston tehtävistä ja kansallisen osallistumisen aikataulutuksesta, jotka tarkentuvat alusosaston kanssa tehtävän suunnittelun edetessä.

Puolustusvoimat osallistuisi SNMG1:n tehtäviin mahdollisesti myös Hamina-luokan aluksella enintään kuukauden ajan vuoden 2027 aikana. Tämä voisi muodostua joko yhdestä tai useammasta erillisen ajanjakson kokonaisuudesta vuoden 2027 aikana. Osallistumiseen vaikuttaisi lähialueen turvallisuusympäristön tilanteen lisäksi Naton mahdolliset päätökset yllättäviin turvallisuusuhkiin vastaamisesta SNMG1-alusosastolla (kuten erillisenä valvontaja valmiustoimena tällä hetkellä toteutettu Baltic Sentry), kansallisen puolustuksen tarpeet ja alusluokan käytettävyys. Osallistumisaika ei kuitenkaan kokonaisuudessaan ylittäisi yhtä kuukautta, mutta on myös mahdollista, ettei osallistuminen aluksella toteutuisi lainkaan vuoden 2027 aikana. Tällä tavalla toteutettu osallistumismahdollisuus mahdollistaisi kansallisen toiminnan sekä Naton laivasto-osastoon osallistumisen joustavan yhteensovittamisen lähialueen turvallisuustilanteen niin edellyttäessä.

Osallistumisvahvuus olisi kaikissa tilanteissa yhteensä enintään 40 henkilöä, sisältäen osallistumisen SNMG1:n tehtäviin sen aluksilla enintään viidellä sotilaalla sekä mahdollisen osallistumisen Hamina-luokan aluksella alushenkilöstön ollessa noin 30 sotilasta. Osallistuminen on suunniteltu toteutettavaksi palkatulla henkilöstöllä ja reservistä palkattavilla sopimussotilailla. Sopimussotilaita suunnitellaan käytettävän asevelvollisten tilalla miehistötehtävissä.

Osallistuessaan SNMG1:n tehtäviin Hamina-luokan alus toimisi osana SNMG1-osastoa, ja aluksen tehtävät olisivat samat kuin koko osastolla. Mahdollisen kriisin syttyessä osasto on valmiudessa käynnistämään Naton neuvoston päätösten mukaiset toimet kriisin hallitsemiseksi toiminta-alueellaan.

21.5.2026

Puolustuspoliittinen osasto

Hamina-luokan aluksen ja osaston aluksilla palvelevien sotilaiden toiminta-alue kattaisi koko liittokunnan merellisen vastualueen eli Atlantin valtameren, Itämeren, Pohjanmeren, Välimeren ja Mustanmeren alueet. Hamina-luokan aluksen osallistuminen osana SNMG1-osastoa on kuitenkin suunniteltu toteutettavan ensisijaisesti Itämerellä ja osaston toiminnan niin edellyttäessä myös Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla, alusluokakohtaiset käyttörajoitukset huomioiden.

Puolustusvoimilla on mahdollisuus vetää joukko pois tehtävästä, mikäli kansallinen puolustus sitä edellyttäisi (reverse Transfer of Authority).

Voimankäyttö

Puolustusvoimista annetun lain (551/2007) 12 a §:ssä säädetään toimivallasta ja voimakeinojen käytöstä kansainvälisen avun antamisessa, yhteistoiminnassa ja muussa kansainvälisessä toiminnassa. Pykälän 1 momentin mukaan kansainvälisen avun antamiseen ja yhteistoimintaan osallistuvalla henkilöstöllä on tehtävää suorittaessaan kansainväliseen oikeuteen perustuva ja kansainvälisen avun pyytäjän tai yhteistoimintaosapuolen määrittämä toimivalta sekä oikeus käyttää tehtävän kannalta välttämättömiä voimakeinoja. Voimakeinoja voidaan käyttää vain siinä määrin ja siihen saakka, kun ne ovat tehtävän kannalta tarpeen, hyväksyttävässä suhteessa tehtävän tavoitteeseen nähden ja tehtävälle vahvistettujen voimankäyttösääntöjen mukaisia. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain (39/1889) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Naton pysyvien merivoimaosastojen (SNMG ja SNMCMG) toiminnassa noudatetaan Naton neuvoston hyväksymiä voimankäytön sääntöjä (Nato Rules of Engagement, NATO ROE), joiden perusteella alusosastolle on laadittu oma voimakeinojen toimeenpanokäske, joka mahdollistaa voimankäytön koko merivoimaosaston oman toiminnan suojaamiseen siihen kohdistuvilta uhkilta. Sama voimankäyttösääntö koskee sekä SNMG1:stä että SNMCMG1:stä.

Kansallisvaltioiden aluevesillä mahdollisesta voimankäytöstä vastaa aina kansallisvaltio, joka omistaa aluevedet, pois lukien välitön itsepuolustus.

Turvallisuustilanne ja riskiarvio

Toimintaan Naton pysyvissä merivoimaosastoissa ei kohdistu normaalin kansainvälisen harjoitustoimintaan tai kansalliseen alueellisen koskemattomuuden valvonnan ja turvaamisen tehtäviin verrattuna poikkeavia uhkia. Todennäköisimmän uhkan aiheuttavat operaatioturvallisuuden vaarantuminen, sairastuminen tai tapaturma meripalveluksessa, etenkin vaativissa meriolosuhteissa Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla. Toimintaan kohdistuva tiedustelu-uhka on kuitenkin jatkuva ja korkea, mutta se ei merkittävästi poikkea kansalliseen toimintaan kohdistuvasta tiedustelu-uhkasta.

Suora sotilaallinen uhka Itämerellä, Pohjanmerellä ja Pohjois-Atlantilla arvioidaan tällä hetkellä matalaksi. Lännen sotilaallinen läsnäolo ja aktiivisuus vetävät puoleensa Venäjän vastatoimia. Muutokset turvallisuustilanteessa ovat kuitenkin mahdollisia, eikä mahdollisesti kiristyneessä turvallisuustilanteessa suoraa sotilaallista uhkaa Naton merivoimaosastoja vastaan ei voida poissulkea.

Taloudelliset vaikutukset

21.5.2026

Puolustuspoliittinen osasto

Laivasto-osaston aluksilla palvelevan henkilöstön osallistumisen kustannuksen arvioidaan vähäisiksi ja ne rahoitetaan puolustusministeriön hallinnonalan määrärahoista.

Niissä poikkeuksellisissa tilanteissa missä lähialueen turvallisuusympäristön ennakoimattomien muutosten sekä kansallisen turvallisuuden johdosta aktivoidaan Haminaluokan aluksen osallistuminen SNMG1:n toimintaan, haetaan rahoitus tähän lisäykseen lisätalousarviomenettelyn kautta.

Kansallinen päätöksenteko

Puolustusvoimista annetun lain 12 §:n 1 momentin mukaan Puolustusvoimat voi antaa Puolustusvoimien toimialaan kuuluvaa apua toiselle valtiolle, Pohjois-Atlantin liitolle tai muulle kansainväliselle järjestölle taikka Euroopan unionille sekä osallistua yhteistoimintaan toisen valtion, Pohjois-Atlantin liiton tai muun kansainvälisen järjestön taikka Euroopan unionin kanssa ja osallistua muuhun kansainväliseen toimintaan ottaen huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan päämäärät ja periaatteet sekä muut kansainvälisen oikeuden säännöt.

Kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetussa laissa on säädetty päätöksenteosta erilaisissa merkittävässä kansainvälisen avun ja yhteistoiminnan tilanteissa. Lain 1 §:n perusteella lakia sovelletaan päätöksentekoon, joka koskee kansainvälisen avun antamista toiselle valtiolle, Euroopan unionille tai kansainväliselle järjestölle sekä yhteistoimintaa toisen valtion, Euroopan unionin tai kansainvälisen järjestön kanssa.

Kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annettua lakia sovelletaan sen 1 §:n mukaan päätöksentekoon, joka koskee kansainvälisen avun antamista ja yhteistoimintaa, jos kyse on avusta tai toiminnasta:

- 1) joka perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 222 artiklaan;
- 2) joka perustuu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohtaan;
- 3) johon sisältyy merkittäviä sotilaallisia voimavaroja;
- 4) johon voi sisältyä sotilaallisten voimakeinojen käyttöä;
- 5) joka on ulko- ja turvallisuuspoliittisesti merkittävää; tai
- 6) joka on laajakantoista ja periaatteellisesti tärkeää.

Puolustusvoimien osallistumisessa Naton pysyvän laivasto-osaston tehtäviin vuonna 2027 on kyse toiminnasta, johon voi sisältyä sotilaallisten voimakeinojen käyttöä edellä kuvatusti. Tehtäviä suorittavat merivoimien alukset ja toimintaan osallistuva henkilöstö ovat aseistettuja. Osallistuminen on ulko- ja turvallisuuspoliittisesti merkittävää.

Edellä olevan perusteella esitettäisiin, että tasavallan presidentti tekisi valtioneuvoston ratkaisuehdotuksesta päätöksen Puolustusvoimien osallistumisesta kyseisiin tehtäviin kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaisesti lain 1 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdan perusteella. Osallistumista Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen pysyvän laivasto-osaston tehtäviin Naton merellisellä vastuualueella on pidettävä lain 3 §:ssä

21.5.2026

Puolustuspoliittinen osasto

tarkoitettuna erityisen vaativana tilanteena. Riski- ja uhka-arvion perusteella nykytilanteessa toimintaan ei sisälly merkittäviä riskejä. On kuitenkin mahdollista, että tehtävien aikana tilanne muuttuisi vaativammaksi. Mahdollisesti kiristyneessä turvallisuustilanteessa suoraa sotilaallista uhkaa Naton pysyvää laivasto-osastoa vastaan ei voida poissulkea. Naton pysyvän laivasto-osaston tehtävät sisältävät tällä hetkellä tavanomaisia rauhanaikaisia alusten toimia, joilla Nato osoittaa yhtäältä sotilaallista valmiuttaan, lisää pelotettaan ja harjoituttaa joukkojaan. Ne ovat kuitenkin Naton johdossa ja tarvittaessa käytettävissä Naton neuvoston päätösten mukaisesti kaikkiin Naton tehtäviin mukaan lukien Naton nopean toiminnan joukot. Myös suomalaiselle alukselle ja sotilaille osana Naton pysyvää laivasto-osastoa suunnitellut tehtävät voisivat näin ollen joissakin olosuhteissa muuttua, tilanteen niin vaatiessa. Tästä johtuen valtioneuvosto antoi 29.1.2026 eduskunnalle kansainvälistä apua, yhteistoimintaa tai muuta kansainvälistä toimintaa koskevasta päätöksenteosta annetun lain 3 §:n mukaisen selonteon (VNS 13/2025 vp). Selonteko koski myös Puolustusvoimien osallistumista Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen pysyvän miinantorjuntaosaston SNMCMG1:n tehtäviin vuonna 2027.

Eduskunta on 30.4.2026 kirjelmässään (EK 14/2026 vp) ilmoittanut hyväksyneensä ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (UaVM 3/2026 vp) mukaisen kannanoton, jonka mukaan eduskunnalla ei ole huomautettavaa selonteon johdosta.

Edellä olevan perusteella esitetään, että tasavallan presidentti päättää, että Puolustusvoimat osallistuu Naton rauhan ajan yhteisen puolustuksen tehtäviin osana Naton pysyvää laivasto-osastoa (SNMG1) Naton merellisellä vastuualueella yhteensä enintään 40 henkilöllä vuonna 2027. Tämä sisältää osallistumisen osaston tehtäviin sen aluksilla enintään viidellä sotilaalla vuoden 2027 aikana sekä mahdollisen osallistumisen Hamina-luokan aluksella noin 30 sotilaalla enintään kuukauden ajan vuoden 2027 aikana.

Puolustusvoimat arvioi osallistumiseen vaikuttavia tekijöitä ennen mahdollista osallistumisajankohtaa. Tässä yhteydessä arvioidaan tarvittaessa myös osallistumisen ulko- ja turvallisuuspoliittinen merkittävyys.